Ministerie van Justitie en Veiligheid

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtsbestel
Toegang Rechtsbestel

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

nota

Voorhang goedkeuringsbesluit wijziging Subsidieregeling rechtsbijstand en aanverwante kosten Wet Groningen

Onze referentie
8084626

Datum
5 oktober 2026

Bijlage(n)
4

Bijlagen

1. Ontwerpbesluit goedkeuring Subsidieregeling rechtsbijstand en aanverwante kosten Wet Groningen
2. Concept-wijzigingsregeling met toelichting op de Subsidieregeling rechtsbijstand en aanverwante kosten Wet Groningen
3. Aanbiedingsbrief Tweede Kamer
4. Aanbiedingsbrief Eerste Kamer

1. Aanleiding

De Raad voor Rechtsbijstand (hierna: de Raad) heeft in overleg met de ministeries van Justitie en Veiligheid (hierna: JenV) en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (hierna: BZK) de Subsidieregeling rechtsbijstand en aanverwante kosten Wet Groningen (hierna: de regeling) gewijzigd.

Via een begeleidende nota bent u eerder geïnformeerd over de Kamerbrief d.d 5 oktober jl, waarin de minister van BZK de Tweede Kamer in aanloop naar het commissiedebat Herstel Groningen van 7 oktober 2026 over de voorgenomen wijziging heeft geïnformeerd. De volgende en huidige stap is de voorhangprocedure bij de Eerste en Tweede Kamer, waarbij u aangeeft dat u voornemens bent om de regeling goed te keuren.

Op grond van artikel 13n, derde lid, Tijdelijke wet Groningen (na wijziging de Wet Groningen: 'WG') verleent u uw goedkeuring vier weken nadat het ontwerpbesluit tot goedkeuring aan de Kamer is gezonden. U stuurt het ontwerpbesluit mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en voegt de regeling ter kennisgeving bij. De grondslag voor de gewijzigde regeling in de WG treedt naar verwachting op 1 januari 2027 in werking. De regeling dient op dezelfde datum in werking te treden, zodat de nieuwe doelgroep gedupeerden hun wettelijke aanspraak op kosteloze rechtsbijstand direct kan effectueren. Om die datum te halen, moet de regeling tijdig in de Staatscourant staan. Daarom dient de voorhangprocedure zo snel mogelijk te starten, zodat deze bij voorkeur begin november is afgerond. Na afloop van de voorhang verleent u de goedkeuring, waarna de Raad de regeling kan vaststellen en publiceren.

Het ontwerpbesluit tot goedkeuring en de regeling met toelichting zijn als bijlage bij deze nota gevoegd, samen met de aanbiedingsbrieven aan beide Kamers.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtsbestel
Toegang Rechtsbestel

Datum
5 oktober 2026

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd het voornemen uit te brengen om de concept-wijzigingsregeling van de Raad goed te keuren en in te stemmen met het voorhangen van het ontwerpbesluit tot goedkeuring aan de Eerste en Tweede Kamer door middel van de bijgevoegde aanbiedingsbrieven.

3. Toelichting

- Op grond van artikel 13n van de WG hebben eigenaren van gebouwen in het aardbevingsgebied in Groningen en Noord-Drenthe sinds 1 juli 2023 recht op kosteloze rechtsbijstand. De Raad is verantwoordelijk voor de uitvoering van deze regeling.
- Per 1 februari 2026 is de regeling voor het laatst gewijzigd naar aanleiding van het aangenomen amendement-Beckerman/Bushoff[1], waarmee onder meer de toegang tot juridische en deskundige ondersteuning is verbreed.
- Aanleiding voor de voorliggende wijziging is de verwachte inwerkingtreding van het PEGA-wetsvoorstel[2] per 1 januari 2027, waarmee het kabinet een aantal maatregelen verankert in reactie op de parlementaire enquête naar de gaswinning in Groningen. Onderdeel van die wet is het aangenomen amendement-Beckerman[3], dat regelt dat niet langer alleen eigenaren maar ook rechtmatige gebruikers, zoals huurders, die een besluit van het Instituut Mijnbouwschade Groningen (hierna: IMG) of de Nationaal Coördinator Groningen (hierna: NCG)[4] ontvangen aanspraak kunnen maken op rechtsbijstand. Daarnaast vervalt met de wet het tijdelijke karakter, waardoor de Tijdelijke wet Groningen de Wet Groningen wordt. Ook lost de wijziging een knelpunt in de vergoeding op.

Samengevat worden de volgende onderdelen aangepast:

- Naast eigenaren van een gebouw, kunnen straks onder meer ook huurders en enkele specifieke bewonersgroepen aanspraak op kosteloze rechtsbijstand en mediation.
- Artikel 12 Besluit vergoedingen rechtsbijstand (vergoeding voor advieszaken) is niet meer van toepassing op deze regeling. Deze lagere vergoeding van tussen de 4 en 10 punten geldt als de zaak niet met een procedure maar met een advies wordt afgedaan. De bepaling had echter ongewenste neveneffecten met onderbetaling van advocaten tot gevolg. Met name versterkingszaken worden doorgaans niet met een afgeronde procedure afgesloten, terwijl deze relatief complex en tijdsintensief zijn.
- De verwijzing naar de Tijdelijke wet Groningen wordt met de inwerkingtreding van het genoemde PEGA-wetsvoorstel vervangen door de Wet Groningen.

[1] Kamerstukken II, 2024-25, 36 566, nr. 23.
[2] Wetsvoorstel voor de wijziging van de Tijdelijke wet Groningen en de Mijnbouwwet in verband met de uitvoering van diverse maatregelen uit de kabinetsreactie op het rapport van de parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen.
[3] Kamerstukken II, 2025-26, 36 836, nr. 11.
[4] Het IMG beoordeelt en vergoedt schade als gevolg van de gaswinning. De NCG voert de versterkingsoperatie uit.

4. Financiële overwegingen

BZK is vanwege zijn beleidsverantwoordelijkheid voor het Groningendossier verantwoordelijk voor de financiering van de regeling. De kosten van de wijziging komen ten laste van de begroting van BZK en hebben geen gevolgen voor de begroting van JenV.

5. Afstemming

De Raad heeft de inhoud van de regeling ambtelijk afgestemd met JenV en BZK. Ook is de regeling intern afgestemd met DJOA.

Het ontwerpbesluit tot goedkeuring wordt gelijktijdig ter informatie voorgelegd aan de minister van BZK.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtsbestel
Toegang Rechtsbestel

Datum
5 oktober 2026